Scenariusz lekcji (45 minut)

klasy 4–8

Temat i cele

Temat: Życzliwość – mała rzecz, która zmienia dzień.

Uczeń: wyjaśnia własnymi słowami, czym jest życzliwość; rozpoznaje życzliwe i nieżyczliwe zachowania; zamienia raniące komunikaty na życzliwe; planuje jeden konkretny dobry uczynek.

Czas: 45 minut · **Materiały:** karty pracy 1–3 (str. 2–4), karty sytuacji (str. 4), kartki samoprzylepne, flamastry.

Czas	Przebieg zajęć
5 min	**Rozgrzewka – „Dzień dobry na 10 sposobów”.** Uczniowie witają się z trzema osobami w różny sposób (ukłon, „piątka”, uśmiech, „dzień dobry” w innym języku). Krótko: jak się czuliście, gdy ktoś się z wami przywitał?
8 min	**Mapa myśli (karta 1).** Każdy dopisuje skojarzenia ze słowem „życzliwość”, potem klasa tworzy wspólną definicję na tablicy. Nauczyciel przypomina, że 21 listopada to Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień.
10 min	**Życzliwe czy nie? (karta 1, zadanie 2).** Uczniowie oceniają 8 zachowań. Omówienie: zachowanie może być „neutralne”, ale łatwo zamienić je w życzliwe.
10 min	**Zamień na życzliwe (karta 2).** W parach przeredagowują raniące zdania na komunikaty „ja” i życzliwe prośby. Chętni czytają swoje wersje.
8 min	**Co zrobisz? (karty sytuacji, str. 4).** Grupy losują po jednej sytuacji, ustalają życzliwe rozwiązanie i przedstawiają je w 30 sekund.
4 min	**Podsumowanie – „Mój dobry uczynek” (karta 3).** Każdy zapisuje jeden konkretny dobry uczynek na najbliższy tydzień i przykleja kartkę na „drzewo życzliwości” w klasie.

Wskazówki dla prowadzącego

- Nie oceniamy uczniów za odpowiedzi – liczy się rozmowa i przykłady z życia klasy.
- Unikamy wskazywania konkretnych osób jako „nieżyczliwych”; mówimy o zachowaniach, nie o ludziach.
- Po tygodniu warto wrócić do kart „Mój dobry uczynek” i zapytać, co się udało.

Karta 1: czym jest życzliwość?

klasy 4–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

1 Mapa myśli: życzliwość

_____ _____

_____ **ŻYCZLIWOŚĆ** _____

_____ _____

Nasza wspólna definicja: życzliwość to _____

_____

2 Życzliwe czy nieżyczliwe? Postaw znak X.

Zachowanie	życzliwe	nieżyczliwe
1. Kasia pomaga nowej uczennicy znaleźć salę.		
2. Tomek śmieje się, gdy ktoś źle odpowie przy tablicy.		
3. Ola mówi „dziękuję” pani w sklepiku.		
4. Kuba nie odpisuje na wiadomość kolegi i nie mówi dlaczego.		
5. Zosia pożycza linijkę osobie, która jej zapomniała.		
6. Ktoś wrzuca do grupy klasowej zdjęcie kolegi bez jego zgody.		
7. Antek ustępuje miejsca starszej pani w autobusie.		
8. Maja słucha koleżanki, która jest smutna.		

Karta 2 i 3: słowa, które pomagają

klasy 4–8

Imię i nazwisko: _____ Data: _____

3 Zamień na życzliwe

Komunikat „ja” ma trzy części: **co czuję** – **kiedy co się dzieje** – **czego potrzebuję**. Przykład: „Denerwuję się, kiedy muszę czekać, bo boję się, że nie zdążymy. Proszę, przyjdź punktualnie”.

1. ~~„Znowu się spóźniłeś, zawsze przez ciebie czekamy!”~~

_____

2. ~~„Ale głupi rysunek.”~~

_____

3. ~~„Daj mi to, szybko!”~~

_____

4. ~~„Nie bawię się z tobą, idź sobie.”~~

_____

5. ~~„Nigdy nie słuchasz, co mówię!”~~

_____

6. ~~„Ty to nic nie umiesz.”~~

_____

7. ~~„Weź się przesuń.”~~

_____

8. ~~„Ale masz dziwne buty.”~~

_____

4 Mój dobry uczynek na ten tydzień

Dla kogo? _____ Kiedy? _____

Co zrobię?

_____

Karty sytuacji: co zrobisz?

klasy 4–8

Wytnij karty. Każda grupa losuje jedną sytuację i w 30 sekund pokazuje życzliwe rozwiązanie.

Sytuacja 1

Nowa osoba w klasie siedzi sama na przerwie.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 2

Kolega upuścił wszystkie kartki na korytarzu.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 3

W grupie klasowej ktoś śmieje się z czyjegoś zdjęcia.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 4

Koleżanka płacze po kartkówce.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 5

Starsza sąsiadka niesie ciężkie zakupy.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 6

Ktoś z drużyny nie trafił do bramki i wszyscy na niego krzyczą.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 7

Młodsze dziecko zgubiło się w sklepie.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Sytuacja 8

Twój przyjaciel ma urodziny, a ty nie masz pieniędzy na prezent.

Co zrobisz? Jak to powiesz?

Propozycje odpowiedzi

klasy 4–8

Karta 1, zadanie 2

1 – życzliwe · 2 – nieżyczliwe (wyśmiewanie) · 3 – życzliwe · 4 – nieżyczliwe – brak odpowiedzi rani; wystarczy krótko napisać „odpiszę później” · 5 – życzliwe · 6 – nieżyczliwe – publikowanie wizerunku bez zgody; zgłosić dorosłemu · 7 – życzliwe · 8 – życzliwe

Karta 2 – przykładowe życzliwe wersje

1. „Martwię się, kiedy czekamy, bo możemy nie zdążyć. Proszę, przyjdź punktualnie.”
2. „Pokażesz mi, co narysowałeś/narysowałaś? Opowiesz mi o tym?”
3. „Czy możesz mi to podać? Dziękuję.”
4. „Teraz chcę pobawić się sam/sama. Może później zagramy razem?”
5. „Jest mi przykro, kiedy mówię, a ty patrzysz w telefon. Posłuchasz mnie przez chwilę?”
6. „Pomóc ci z tym zadaniem? Pokażę, jak ja to robię.”
7. „Przesuniesz się trochę? Dziękuję!”
8. „Masz ciekawe buty – skąd je masz?” albo po prostu nic nie mówić.

Karty sytuacji – przykładowe rozwiązania

1. Zaprosić do zabawy lub rozmowy, przedstawić kolegom.
2. Pomóc pozbierać kartki.
3. Nie dołączać do śmiechu, napisać, że to nie jest śmieszne, powiedzieć wychowawcy.
4. Zapytać, czy potrzebuje pomocy, pocieszyć, zaproponować wspólną naukę.
5. Zaproponować pomoc w niesieniu (w obecności dorosłego, jeśli to obca osoba).
6. Powiedzieć „następnym razem się uda”, przybić piątkę.
7. Zostać przy nim, poprosić o pomoc pracownika sklepu.
8. Zrobić laurkę, napisać list, zaprosić na wspólną zabawę – liczy się pamięć.

To propozycje, nie jedyne poprawne odpowiedzi – każda życzliwa i bezpieczna reakcja jest dobra.